Rafał Leszcz

Wpływ usunięcia żyły odpiszczelowej u chorych ze zdiagnozowaną przewlekłą niewydolnością żylną na kontrolę posturalną

Streszczenie

W krajach uprzemysłowionych przewlekła niewydolność żylna (PNŻ) jest jedną z najczęściej występujących chorób układu krwionośnego. Jej powszechność wynika z nasilenia czynników ryzyka w krajach rozwiniętych, jakimi są otyłość, brak aktywności fizycznej, siedzący tryb życia, jak również predyspozycje genetyczne. Nieleczona prowadzi do licznych dolegliwości związanych z przewlekłym bólem, jak również do najcięższych, jak owrzodzenia i trudno gojące się rany. Generuje znaczne koszty związane z leczeniem oraz nieefektywnością zawodową spowodowaną licznymi zwolnieniami z pracy. Objawy chorobowe PNŻ w kończynach dolnych nasilają się podczas pozycji stojącej, co może przekładać się na częstość ich obciążania oraz wielkość i charakter wychyleń środka ciężkości ciała.

Celem pracy było określenie, jaki jest wpływ zabiegu chirurgicznego polegającego na usunięciu żyły odpiszczelowej na kontrolę równowagi.

Grupę badanych stanowiło 99 pacjentów w przedziale wiekowym od 54 do 83 lat ze zdiagnozowaną PNŻ w zakresie skali CEAP C2–C3. Kobiety stanowiły 67%, a mężczyźni 33% badanych. Chorzy zostali zakwalifikowani do zabiegu chirurgicznego wg zaleceń lekarskich. Operowano 56 kończyn dolnych lewych oraz 43 prawych. Grupę kontrolną stanowiło 64 studentów w przedziale wiekowym 21–23 lata (90% kobiet 10% mężczyzn).

Kontrola równowagi ciała człowieka wymaga współdziałania układu mięśniowo-szkieletowego, wzroku i narządu równowagi oraz stałego nadzoru ze strony centralnego systemu nerwowego. Działanie układu równowagi było oceniane za pomocą badania na posturografie, w wyprostowanej pozycji stojącej. Do pomiaru wykorzystana została platforma pomiarowa firmy Promed® o wymiarach 50 x 50 cm. Badanie składało się z dwóch pomiarów przeprowadzonych w warunkach statycznych z oczami otwartymi (OO) i zamkniętymi (OZ) oraz pomiaru w sprzężeniu zwrotnym (SZ), gdzie pacjent miał za zadanie tak kierować ruchami ciała, by punkt środka nacisku na podłoże (COP) utrzymywał się w centralnym kwadracie o

boku 10 mm. Każdy ze statokinezjogramów był oceniany parametrycznie z użyciem następujących zmiennych:

- średni promień wychwiań,
- średnia prędkość oraz prędkość liczona we współrzędnej ruchu w płaszczyźnie czołowej (x) oraz strzałkowej (y),
- udział czasu obciążania każdej z ćwiartek układu współrzędnych XY,
- dla sprzężenia zwrotnego – współczynnik koordynacji K, czyli procentowy udział znacznika COP w polu wirtualnego kwadratu.

U każdego pacjenta badanie zostało przeprowadzone 3-krotnie w różnych stanach:

- przed zabiegiem usunięcia żyły odpiszczelowej,
- w drugiej dobie po zabiegu,
- 6 tygodni po zabiegu.

Pacjenci unikali obciążania kończyny chorej przed operacją, jak również w drugiej dobie po operacji we wszystkich rodzajach pomiarów (OO, OZ, SZ), a zwłaszcza w pomiarach ze sprzężeniem zwrotnym. W odległym okresie pooperacyjnym, tj. 6 tygodni po zabiegu, mierzone wartości parametrów posturalnych uległy znacznej poprawie zwłaszcza dla pomiaru w warunkach sprzężenia zwrotnego. W badaniu tym, po wygojeniu, pacjenci preferowali obciążanie kończyny zoperowanej.

Wnioski:

1. Analiza posturograficzna nie wykazała wpływu operacji usunięcia żyły odpiszczelowej na kontrolę równowagi.
2. Analiza posturograficzna pozwoliła na określenie częstości i preferencji obciążania kończyny lewej i prawej w trakcie aktywności ruchowej w pozycji stojącej w pomiarach ze sprzężeniem zwrotnym. Jest czułą metodą pozwalającą określić ilościowo stopień zróżnicowania dolegliwości przed- i pooperacyjnych.